

- 1 Melchioris Schmidij diss. de linguis sacris. 1685.
 2. ioh: Bernh: Hahn diss. de appellatione lingue
     Hebreæ, quia dicitur Sancta. 1712.
 3. ioh: Henr: Höner diss. de voris quam Hebrei vocant
     filia. 1673.
 4. Valent: friderici diss. De filia voris. 1670
 5. Henr: Liedert diss. de mandato scribendi novum testam: 1710
 6. Joh: Henr: Lyr: diss. de usu lingue Syriae 1726.
 7. ejusdem de historia lingue sanctæ 1726
 8. Mich: Ghercke diss. de fama græcæ lingue. 1716
 9. ioh: Bernh: Hahn diss. exhibens decadem obser-
     vationum philologicarum, e litteratura Græca, Græco-
     tianorum philologicarum, e litteratura Græca, Obser-
 10. ejusdem, de appellatione Lingue Græcæ, quia dicitur sancta 1715.
 11. ejusdem, diss. exhibens decadem observationum
     philologicarum e litteratura orientali. 1715.
 12. Bernh: von Sarden diss. de Aora, 1709.

DISPUTATIO INAUGURALIS,
Exhibens
DECADEM
OBSERVATIONUM PHILO-
LOGICARUM, & LITERATURA
ORIENTALI DEPROMPTARUM,

Quam,
JEHOMA FELICITER JUVANTE,
EX PRÆSCRIPTO STATUTORUM ACADEMICORUM
IN REGIA PRUSSORUM ACADEMIA,
PRO LOCO ORDINARIO

Professionis Lingvæ Ebrææ ac reli-
quarum Orientalium,

*publica atque solenni Eruditorum ventilationi
more Majorum submittit*

PRÆSES

M. JOHAN. BERNHARDUS HAHN,

Lingvæ S. ac Oriental. haetenus Extraordinarius,
jam verò Ordinarius Professor,

RESPONDENTE

CONRADO THEOPH. MARQUARDT, Dolst. Pruss.
IN AUDITORIO MAXIMO,

Anno M DCC XV. die III. Octobris, Horis ante- & pomeridianis.

PATRI PATRIÆ,
AUGUSTISSIMO, SERENISSIMO atq; PO-
TENTISSIMO PRINCIPI AC DOMINO,

DN. FRIDERICO

WILHELMO,

REGI BORUSSIÆ,

MARCHIONI BRANDENBURGICO,
S.R.I. ARCHI-CAMERARIO ET ELECTORI,
SUPREMO ARAUSIONensi, VALLANGINensi ET NEO-

COMENSI PRINCIPI,
MAGDEBURGI, CLIVIÆ, JULIÆ, MONTIUM,
STETINI, POMERANORUM, CASSUBIORUM, VANDA-
LORUM ET MEGAPOLIS, ITEM IN SILESIA, CROSNAE

D U C I ,

BURGGRAVIO NORIMBERGENSI,
PRINCIPI HALBERSTADII, MINDÆ, CAMINI,
VANDALIÆ, SVERINI, RACEBURGI & MEURSÆ,
COMITI HOHENZOLLERIÆ, RUPINI, MARCÆ,
RAVENSBERGÆ, HOHENSTEINII, TECKLENBURGI,

LINGÆ, SVERINI, BURÆ & LEERDAMI,

MARCHIONI VEHRÆ & VLissingæ,
DYNASTÆ RAVENSTEINII, ROSTOCHII, STARGARDIÆ,
LAUENBURGI, BUTOVIAE, ARLAÆ AC BREDAE, &c. &c. &c.

REGI AC DOMINO SUO LONGE CLEMENTISSIMO,

Disputationem hanc Inauguralcm, quā Professionem Ordinariam Lin-
gvarum Orientalium, super gratiosissimè collatam, auspica-
tur, in subiectissime devotionis ac gratitudinis tignum, cum ser-
ventissimo Regia felicitatis vero, beni illius.

בשמה ומן ישוע משיחא:

OBSERVATIO I.

LINGVA SANCTA EBRÆA omnium, quotquot à mundo condito extiterunt, lingvarum, Nobilissima, Præstantissima atque Excellentissima jure meritoque dicenda est.

OBSERVATIO II.

Lingvam Ebræam omnis ambiguitatis expertem esse, contra Pseudo-Criticos & larvatos nonnullos Philologos affirmamus, non attento Rabbinorum axiomate: **שכעים פנים לתורה**

OBSERVATIO III.

Lingva Ebræa homini non est naturalis, aliàs enim omnes homines ad minimum bilingves essent, gnari scilicet, præter ascititiam lingvam vernaculam, naturalis etiam lingvæ, Ebraicæ: imò ad eam descendam magis proclives essent homines, quam quidem experientia quotidiana proh dolor! testatur.

OBSERVATIO IV.

Chaldaicam Lingvam Dialectum Ebraicæ certo respectu dici posse, concedimus quidem; illis tamen plane non adstipulamus, qui afferunt, Ebraicam, Chaldaicam, Syriacam, Samaritanam, Aramicam & Æthiopicam, unam sacram Lingvam Orientalem esse.

OBSERVATIO V.

Lingva Syriaca vocatur *Maronitica* à Maronitis, eadem in Sacris suis utentibus: Utrum verò hi à vico Syriae *Maronia*, an verò à Marone quodam ita appellati fuerint, non adèd constat. Hanc verò lingvam Syriacam Maroniticam Salvatori nostro olim vernacula fuisse, non sine fundamento in dubium vocatur, cum multæ dentur voces à Christo adhibitæ, quæ ex hac lingva exponi nequeunt.

OBSERVATIO VI.

ARabicam Lingvam omnium Uberrimam esse, non dubitamus afferere: An verò hæc lingva Libri Jobi Originalis dici mereatur, in conflictu videbimus.

OB-

OBSERVATIO VII.

Scheva Ebraeorum, *Minister vocalium* WAS M U-
THO dictum, à R. SAM. ARCUVOLTO
in שׁוֹגֵת הַבְשָׂר servus ser-
vorum; ex quo titulo, quem Scheva cum Pontifice
Romano communem habet, Cel. SCHERZER US
jocandi ansam sumpsit, vocandique idem Scheva, *Papam*
Grammaticum. Nomina porro, quæ KECKER-
MANNUS huic puncto imposuit, vocans illud *An-
cillam & Pedissequam*, *Veredarium & Satellitem reliqua-
rum vocalium*, der anderen Vocalium Post-Reuter/
officium ipsius Scheva non incongruè exprimunt.

OBSERVATIO VIII.

Nomen Evæ, matris primæ, חוה nonnulli à
radice Chaldaeis inprimis usitata. חוח Loqui,
Indicare, derivandum esse asserunt, quod ex
videmus, ubi haec ad Gen. III. habentur
זקרא את שמה חוה על שם שמהו זקרא שאמרו
verbæ: י' קבן שורה ודו לערם תשעה נטל נשים
: i.e.
Et vocavit nomen ejus Chavva, quia (munitum) loquitur:
& hoc est, quod dicunt: Decem cabi garrulitatis descendere-
runt in mundum, novem sustulerunt mulieres. Verum
huic derivationi ipsa S. Scriptura contrariari videtur,
dum Gen. III. 20. genuinam denominationis hujus
causam affert, quod scilicet Adam uxorem suam voca-
verit

6

verit **חוֹרֶת**, quia ipsa Mater esset **oּמָנָה** vi-
ventis. Unicum, quod hic superesse dubium videtur, illud
est, unde litera ו loco ו accesserit, cum radix sit **חוֹרֶת**, in Piel, *In vita conservavit*: sed huic quoque
occurrit **רְאֵעַ**, Permutationem harum literarum, alias
fatis frequentem, hoc loco statuens, dicendo; **חוֹרֶת** מתחלפיים:
Qualis permutatio literarum harum in hoc
Nomine juxta nonnullos ideo facta est, ne Nomen
Evæ **חוֹרֶת** confunderetur cum **Besṭiam** indi-
cante, prout idem **רְאֵעַ** innuit his verbis: **לא קרא ביוֹר** כוּן שמה ובין שם **חוֹרֶת**:
כ' מה הפרש יש בין שמה ובין שם **חוֹרֶת**:

OBSERVATIO IX.

VOx Syriaca *Diem* denotans, **וּמָן** duplicitem
terminationem pluralem agnoscit, scilicet **וּמָן**
& **וּמָתָת**, non tamen properea duplicitem quo-
que significationem infert, ita, ut **וּמָן** adhibeatur in
oratione, quando de diebus denarium non excedenti-
bus sermo est, **וּמָתָת** verò de pluribus, quam de-
cem diebus usurpetur. Cuicunque enim datum est,
Novum Testamentum Syriacum legere, is facile falsi-
tatem hujus asserti deprehendet: Actor. I. 3. de die-
bus *Quadraginta* sermo est, & nihilominus vox **וּמָן**
abhibetur, quæ etiam occurrit Apoc. XI. 3. ubi *Mille*
dies indicantur. Sic quoque adiunt loca, in quibus
וּמָתָת

⁷
יּוֹמָה וְנִמְנָה de paucioribus , quam decem diebus sumitur , qualia sunt v. g. Apoc. XI. 9. ubi *Trium* dierum injicitur mentio ; Act. XX. 6. & XXIV. 1. ubi de *Quinque* diebus sermo est ; Act. XX. 6. & XXI. 4. ubi *Septem* dies memorantur ; Act. XXV. 6. ubi dicitur , quod manserit Festus ibidem *תְּמִנָּה אֲוֹעֵרֶת* diebus Octo aut Decem . Ex quibus & aliis pluribus locis luculentissimè apparet , indifferenter accipi hæc duo pluralia , nullumque discrimen inter ea fингendum esse .

OBSERVATIO X.

Futurum Ebræorum sæpiissimè pro Imperativo summi , ipsis tyronibus Lingvæ sanctæ notum est : ut mirum sit , THOMASIUM Halensem , Legem de homicida capitaliter plectendo Gen. IX. 6. Legem Positivam Universalem esse , negantem , inter alias rationes , hanc primo loco adducere : *In Textu Hebraico esse Futurum , non Imperativum* ; qua ratione etiam utitur , Legem de Imperio Mariti Gen. III. 16. in dubium vocaturus , ita in Observat. Hal. scribens : *In Ebræo est , & dominabitur ibi : est ergo Futurum , non Imperativus* . Facerem sane , quæ mei sunt officii , hujusque rationis Thomasianæ nullitatem , vel ex Wasmuthi Reg. XXII. ostenderem , nisi otium mihi hac in re fecisset Juris-Consultus Gryphiswald. DN. PHIL. BALTH. GERDES , qui Juris-Consultum Halensem pro merito castigavit , ejusque sententiam hisce refutavit verbis , quæ ad-

adscribi merentur: Qui limina Lingue Hebraica salutavit, ei constabit, futurum ex genio Hebraicae Lingue habere vim Imperativi. Praecepta Decalogi, v.g. Non habebis Deos alienos in conspectu meo, non Occides, non Mæchaberis, &c. quin Leges forenses multæ & ceremoniales Judæis à DEO data, quas Thomasius pro veris legibus agnoscit, per futurum tempus exprimuntur. Neque tamen quisquam, qui indolem Lingue Hebraicae callebat, unquam negavit, præcepta ista vere esse leges. Miretur ergo quispiam merito, quod Thomasius, hospes in hac lingua, recepta dogmata ex fonte Hebreæ lingue audeat reformare. Vid. Index nonnullarum Erroriarum Doctrinarum ex Thomasi Fundam. Jur. Nat. & Gent. selectarum, hoc anno à laudato GERDESIO Gryphiswald. edit. pag. 16. Optandum esset, ut quilibet, juxta Monitum Paulinum, permaneret in iis, quæ didicit, sibiique dictum quoque putaret esse illud: Ne tutor &c.

וְיַהֲוֵה אֱלֹהֵינוּ מֶכְרֶךָ לְשִׁילָּס וְעַד
אָמֵן:

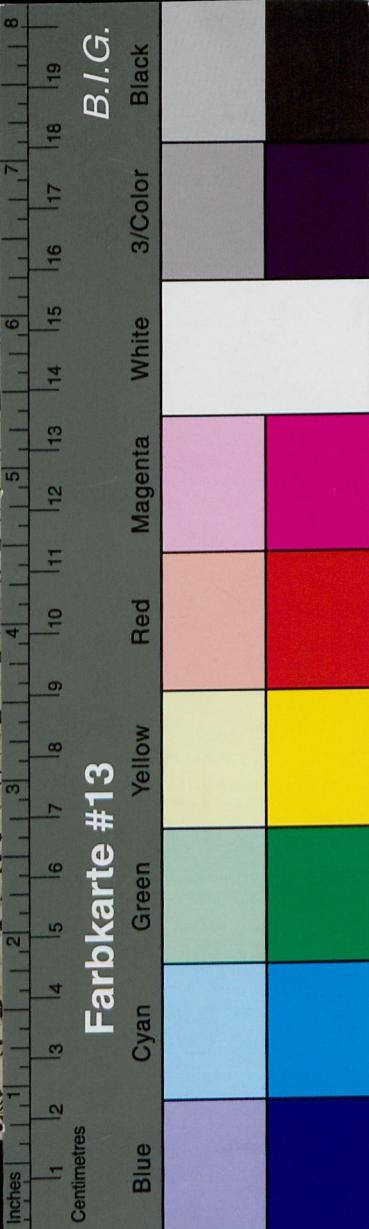
00 A 6445

56.

R 1017 FL 96.

DISPUTATIO INAUGURALIS,
Exhibens
DECADEM
OBSERVATIONUM PHILO-
LOGICARUM, & LITERATURA
ORIENTALI DEPROMPTARUM,
Quam,
JEHOOVA FELICITER JUVANTE,
EX PRÆSCRIPTO STATUTORUM ACADEMICORUM
IN REGIA PRUSSORUM ACADEMIA,
PRO LOCO ORDINARIO
Professionis Lingvæ Ebrææ ac reli-
quarum Orientalium,
publica atque solenni Eruditorum ventilationi
more Majorum submittit
PRÆSES
M. JOHAN. BERNHARDUS HAHN,
Lingvæ S. ac Oriental. haec tenus Extraordinarius,
jam verò Ordinarius Professor,
RESPONDENTE
CONRADO THEOPH. MARQUARDT, Dolfst. Pruss.
IN AUDITORIO MAXIMO,
Anno M DCC XV. die III. Octobris, Horis ante- & pomeridianis.